

RODNA DIMENZIJA KAO GLOBALNI IZAZOV I GLAVNI POKRETAČ INOVACIJA

Horizont Evropa

II STUB: Globalni izazovi i industrijska konkurentnost

1. klaster Zdravlje i 2. klaster Inkluzivna i bezbedna društva

Evropska komisija je objavila predlog za sledeći Okvirni program EU za istraživanja i inovacije (2021-2027) „Horizont Evropa“. Ovaj 2. kratki izveštaj predstavlja poziv na akciju u smislu odgovarajuće integracije i vidljivosti rodniha pitanja u okviru II stuba *Globalni izazovi i industrijska konkurentnost* (u celosti i u okviru prva 2 klastera, 1 *Zdravlje* i 2 *Inkluzivna i bezbedna društva*).

O čemu je reč u II stubu programa Horizont Evropa pod nazivom *Globalni izazovi i industrijska konkurentnost*?

II stub je usmeren na **2. konkretni cilj programa Horizont Evropa: ojačati uticaj istraživanja i inovacija na razvoj, pružanje podrške i sprovođenje politika Unije, i pružiti podršku prihvatanju inovativnih rešenja u industriji i društvu radi razmatranja globalnih izazova** (Ciljevi održivog razvoja - **COR**). Stoga će se finansiranje aktivnosti istraživanja i inovacija sprovesti u i širom **pet klastera** sa ciljem integracije glavnih izazova i prilika za EU i globalnu politiku i konkurentnost: 1) **Zdravlje**; 2) **Inkluzivna i bezbedna društva**; 3) **Digital-**

Rodna ravnopravnost kao COR5 zahteva posebnu oblast intervencije; osim toga, integracija analize zasnovane na seksualnosti/polu kao multidisciplinarnom pitanju u svim klasterima i oblastima intervencije u 2. stubu programa Horizont Evropa predstavlja ključni faktor za bolju nauku i veći inovacioni potencijal EU.

na oblast i industrija; 4) **Klima, energija i mobilnost**; i 5) **Hrana i prirodni resursi**.

Osim toga, **svaki klaster je organizovan u nekoliko oblasti intervencije**, osmišljenih za podsticanje interdisciplinarne, međusektorske, međupolitičke i međunarodne saradnje putem poziva, misija i partnerstava.

Zašto je rodna dimenzija toliko važna za II stub programa Horizont Evropa?

1) Najpre, budući da je **5. cilj održivog razvoja UN „Postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje svih žena, devojaka i devojčica“**, a 2. stub programa Horizont Evropa je usmeren na Ciljeve održivog razvoja, ovo je suštinsko mesto za izričito razmatranje rodne ravnopravnosti i isticanje glavnih konkretnih izazova i prilika za unapređenje rodne ravnopravnosti u EU i širom sveta u različitim životnim domenima. To će podstaći aktivnosti u oblasti istraživanja i inovacija koje imaju za cilj inovativna rešenja za EU i globalne izazove na rodno osetljiv i način zasnovan na dokazima. Logično rešenje je da se **rodna ravnopravnost kao konkretna oblast intervencije** izričito uključi u 2. klaster pod nazivom *Inkluzivna i bezbedna društva*.

2) Takođe je od suštinske važnosti **garantovati pravilnu integraciju analize zasnovane na seksualnosti/polu u istraživački i inovativni sadržaj kao multidisciplinarnog pitanja**, budući da je to ključni pokretač kvaliteta i uticaja nauke kao i inovativnog potencijala aktivnosti u oblasti istraživanja i inovacija koje treba sprovesti **u i širom svih klastera i oblasti intervencije II stuba**.

Opšte preporuke za II stub

- Budući da svaki klaster II stuba daje doprinos u smislu nekoliko COR ciljeva, ali ne postoji nijedan koji navodi **COR5**

2. stub: Globalni izazovi i industrijska konkurentnost
2. klaster: Inkluzivna i bezbedna društva

Demokratija
Socijalne i ekonomske transformacije
- Rodna ravnopravnost -
Zaštita i bezbednost
Kulturno nasleđe
Društva otporna na katastrofe
Računarska bezbednost

„Postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje svih žena, devojaka i devojčica“, COR5 treba izričito prepoznati u okviru programa Horizont Evropa kao ključni i strateški izazov sam po sebi, koji takođe doprinosi postizanju drugih COR i sektorskih politika EU.

- **Analiza zasnovana na seksualnosti/polu i izveštavanje o rezultatima prema polu i rodu** treba da se zahtevaju u svakom klasteru i za svaku oblast intervencije kao multidisciplinarno pitanje II stuba da bi se proizvelo nepristrasno i inkluzivnije znanje, uticaj i inovacije. Rodnost je relevantna u svim klasterima jer se oni bave ljudskim aktivnostima i uključuju ljudska bića, posredno ili neposredno kao korisnike, itd. Na primer, načini na koje klimatske politike, digitalni

zacija ili migracije mogu različito da utiču na grupe žena i muškaraca.

Preporuke za rodnu dimenziju u 1. klasteru Zdravlje

- Klaster „Zdravlje“ treba izričito da se bavi izazovima uzimanja u obzir **posebnih svojstava, potreba i društvenih uslova različitih populacionih grupa, uključujući polnu i rodnu analizu**, kako bi se poboljšalo i bolje zaštitilo zdravlje građana, kao i prilikom postizanja ravnopravnijih, efikasnijih i inovativnijih sistema javnog zdravlja.
- Izričito razmotriti **rod i/ili pol kao relevantne promenljive** za široke linije istraživanja u svim oblastima intervencije u ovom klasteru. Na primer, izvori, lečenje i posledice lošeg mentalnog zdravlja po žene i muškarce; polne i rodne razlike u zdravstvenim potrebama adolescenata (uključujući seksualne i reproduktivne zdravstvene potrebe); i korišćenje rodno reprezentativnih primera prilikom probnog uvođenja inovativnih tretmana ili studija koje revidiraju terapijske smernice uzimajući u obzir rod sa ciljem podsticanja inkluzivnijih i bezbednijih metoda.

Preporuke za rodnu dimenziju u 2. klasteru Inkluzivna i bezbedna društva

- Potrebno je da program Horizont Evropa izričito prepozna da jačanje **evropskih demokratskih vrednosti nužno podrazumeva razmatranje rodne ravnopravnosti** kao jednog od evropskih političkih ciljeva i važnu ulogu koju evropske žene imaju u ekonomskim transformacijama koje će doprineti inkluziji i rastu.
- **Potrebno je razmotriti rodnu ravnopravnost kao posebnu oblast intervencije** u ovom klasteru jer predstavlja sektorsku politiku Evropske unije i globalni izazov (COR5) koji zahteva

posebno istraživanje rodnih studija. Široke linije istraživanja i inovativnosti će se fokusirati na **podršku politikama rodne ravnopravnosti EU** (na primer pružanje dokaza zasnovanih na rodnom znanju o uticaju ovih politika) i **usvajanje inovativnih pristupa za postizanje glavnih ciljeva za postizanje COR5** (razmatranjem svih oblika rodno zasnovanog nasilja i diskriminacije nad ženama, devojkama i devojčicama, kao i za osnaživanje žena, devojaka i devojčica u svim sferama života, uključujući prepoznavanje i vrednovanje rada u oblasti nege).

- Izričito razmotriti **rod i/ili pol kao multidisciplinarna pitanja** za široke linije istraživanja u preostalom oblastima intervencije ovog klastera. Na primer, veze između uloga žena i muškaraca i društava otpornih na katastrofe; uloga žena i rodne različitosti u društvenim i ekonomskim transformacijama; uticaj rodno zasnovanog nasilja na bezbednost naših društava; i rodne razlike na tržištima rada, kao i u okviru siromaštva i uslova rada; i digitalnog državljanstva; mobilnost i migracije, i ostali društveni izazovi.

Zaključci

Razmatranje rodne dimenzije u II stubu, kao posebne oblasti intervencije, ali i kao multidisciplinarnog pitanja, pomoći će da se pruži podrška boljim evropskim i globalnim politikama za postizanje COR br.5 i preostalih COR UN-a. Takođe će pomoći podsticanju evropske inovativnosti, konkurentnosti, bezbednosti i inkluzivnosti. Stoga se izuzetno preporučuje da se u okviru II stuba programa Horizont Evropa doda rodna ravnopravnost kao posebna oblast intervencije u 2. klasteru *Inkluzivna i bezbedna društva* i da se rodna dimenzija izričito uključi kao multidisciplinarno pitanje u sve klastere i oblasti intervencije II stuba i širom njih.

Reference

European Commission (2018) *Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination.* [And Annexes to it]

European Economic and Social Committee (2015) *Opinion on Women in Science (2015/C 012/02).*

Schiebinger, L., Klinge, I., Sánchez de Madariaga, I., Paik, H. Y., Schraudner, M., and Stefanick, M. (Eds.) (2011-2018) *Gendered Innovations in Science, Health & Medicine, Engineering and Environment* (genderedinnovations.stanford.edu).

Helsinki Group on Gender in R&I (2017) *Position paper on H2020 interim evaluation and preparation of FP9.*

H2020 Advisory Group on Gender (2016) *Report for the strategic Programming – Gender as a cross-cutting issue in H2020 Work Programme 2018-2020 and its position Paper "For a better integration of the gender dimension in the Horizon 2020 Work Programme 2018-2020"* (December 2016).

WISET & PORTIA (2016) *The Role of Gender-based Innovations for the UN Sustainable Development Goals Toward 2030: Better Science and Technology for All.*

Kontaktirajte nas:

www.genderaction.eu
info@genderaction.eu
[@GENDERACTION_EU](https://www.instagram.com/GENDERACTION_EU)

Ovaj projekat finansira program Evropske unije za istraživanja i inovacije Horizont 2020 prema sporazumu o dodeli bespovratnih sredstava br. 741466.

Odricanje od odgovornosti: Stavovi i mišljenja iskazani u ovom dokumentu predstavljaju isključivo stavove projekta, a ne Evropske komisije.